

M.C. HOLMS BØRNEHUS

DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN 2022-2024

RAPPORTEN ER HENTET: 05-01-2023
MORSØ KOMMUNE

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION	2
Læsevejledning	2
Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	4
DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	6
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	6
Pædagogisk læringsmiljø	9
Samarbejde med forældre om børns læring	10
Børn i udsatte positioner	11
Sammenhæng til børnehaveklassen	12
ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN	15
Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	15
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	15
DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	17
Alsidig personlig udvikling	17
Social udvikling	18
Kommunikation og sprog	18
Krop, sanser og bevægelse	19
Natur, udeliv og science	20
Kultur, æstetik og fællesskab	20
EVALUERINGSKULTUR	22
Evalueringskultur	22
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan	22
MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING	24
Arbejdet med den pædagogiske læreplan	24
Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø	25
Inddragelse af forældrebestyrelsen	26
Det fremadrettede arbejde	26

INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

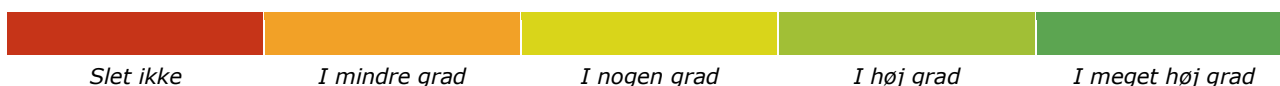
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

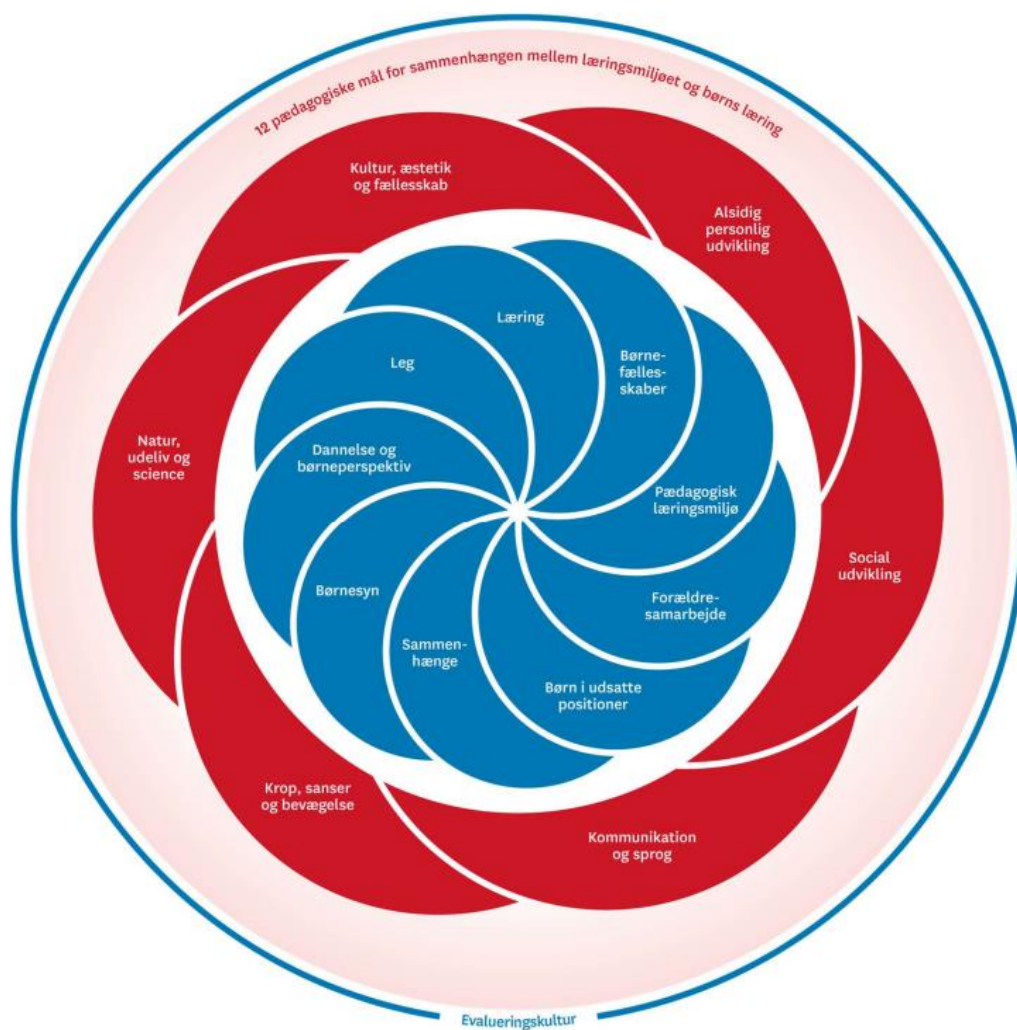
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarene på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Unikke børn i unikke daginstitutioner. Børn er forskellige i alder, i køn, i udseende, i vaner, i drømme, i interesser, i behov, i kultur - men ens i ønsket om at have et godt og trygt liv hvor de kan lege, lære, udvikle sig og dannes.

M.C. Holms Børnehus er en kommunal integreret institution, med børn i alderen 0-6 år. Børnehuset er under samme tag - fordelt i 3 afdelinger - stier og et udviklingsspor, specialpædagogisk gruppe. Der er en fælles garderobe der binder os sammen og en stor fælles legeplads - dog har hver afdeling sin egen gårdhave. Vi er placeret i bynært miljø, med kort afstand til skov, strand, havn og bylivets øvrige fordele. På samme matrikel ligger M.C. Holms Skolen, som er en indskolings med 0. til 3. klassetrin. Vi har her et naturligt samarbejde om overgangen fra børnehave til skole. Den kommunale Daglejle er organisatorisk placeret under Børnehuset, hvorfor der også her er et tæt samarbejde om overgangen til børnehave.

HAVESTIEN

Op til 48 vuggestuebørn fordelt på 4 grupper. Børnene er i alderen ca. 10 mdr. til 2,9 år. I vuggestuen er der et stort fokus på de små grupper, hvor børnene har en tryk og genkendelig hverdag.

Omkring den måned hvor barnet fylder 2,9år, flytter det over i børnehaven – et flyt der har været fokus på gennem længere tid, og derfor er glidende. Denne proces sker i samarbejde med forældrene.

SKOVSTIEN og STRANDSTIEN

Disse stier er begge børnehaver og har hver op til 75 børn i alderen 2,9år til skolestart. På hver sti er der 3 teams, hvor børnene er opdelt efter alder. Det vægtes at opdele børnene i mindre grupperinger, afhængig af gruppens fokus. Hverdagen er båret af rutiner og genkendelighed.

Alle børnene har en fast turdag, hvor de som udgangspunkt er ude af huset fra kl. 9.00-14.00. De yngste børnehavebørn har dog kortere turdage, da mange af børnene fortsat sover middagssøvn, eller endnu ikke rummer så lang en turdag.

SOLSIKKEN

Er en selvstændig del af et fælles kommunalt Udviklingsspor, der tilbyder en alsidig og fagligt velfunderet specialpædagogisk indsats, der tilgodeser det enkelte barns behov for specialpædagogisk bistand. Gruppen er organiseret efter § 5 i "Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har på-begyndt skolegang".

Solsikken er en selvstændig gruppe i M.C. Holms Børnehus, med egen garderobe, toilet/puslerum, gruppelokaler, egen udgang til en mindre gårdhave samt adgang til den fælles legeplads.

Solsikken er en ø i institutionen, hvor der hele tiden arbejdes på at bygge bro til fællesskabet i den øvrige del af børnehaven. Dette foregår dog altid på en måde, hvor det enkelte barn i Solsikken profiterer af samspillet.

M. C. Holms Børnehus
Grønnegade 10A
7900 Nykøbing Mors
Tlf.: 9970 6040

VÆRDIGRUNDLAG

M.C. Holms Børnehus – en tryk start på livet!

Faglighed – igennem reflektiv praksis

Faglighed er fundamentet for den pædagogiske praksis i dagligdagen i M.C. Holms Børnehus. Og som professionelle voksne må vi til stadighed reflektere over egne handlinger. Derfor tilstræber vi at holde os opdaterede i forhold til den nyeste viden og dertilhørende værktøjer inden for børneområdet. På den måde er vi klædt godt på til professionelt at kunne hjælpe det enkelte barns udvikling på vej. Jo mere de voksne udvikler sig – des bedre rammer skabes for børnenes trivsel, udvikling og læring.

Fællesskab – du er ikke alene

I M.C. Holms Børnehus er der plads til alle. En inkluderende tilgang i forhold til både børn og voksne ser vi, som byggestenen for at man føler sig værdsat og oplever følelsen af at 'høre til'. Som voksne hjælper vi børnene med at skabe nærværende sociale relationer og at byde ind til fællesskabet. Trivsel, udvikling og selvforståelse skabes alt sammen igennem relationer.

Ligeværdighed – alle er betydningsfulde

Alle mennesker er betydningsfulde – og derfor skal alle i M.C. Holms Børnehus have lige muligheder. Det arbejder vi på ved at tage individuelle hensyn og lytte til hinanden på tværs af faggrupper. Det sikrer mange nuancerede input – til gavn for børnene, der kan have brug for vidt forskellige veje til at udvikle sig i deres nærmeste udviklingszone.

Anerkendelse – at blive set, hørt og mødt – lige dér, hvor du er

At møde andre mennesker med åbent hjerte og villighed til at lytte og prøve at forstå er vejen til tillidsfulde og trygge relationer. Derfor møder vi både børn og voksne med anerkendelse – også når vi ikke selv har de samme følelser eller det samme perspektiv på en given oplevelse. Der er en positiv intention bag al adfærd – og det er den, vi er nysgerrige på at finde og forholde os til, så alle i børnehuset kan mødes med omsorg, tolerance og en ikke-dømmende tilgang.

Respekt - forskellighed er en styrke

Forskel i meninger, holdninger, kultur, verdensbilleder og perspektiv er en styrke. Derfor gør vi en indsats for at rumme og respektere denne forskellighed. Ved at 'gå på besøg hos den anden' følelsesmæssigt og mentalt får vi indblik i, hvordan den anden har det. Det giver forståelse for andres – både børn og voksnes - handlinger, reaktioner og mønstre.

Trivsel – tryghed er genvejen

Det skal være en glæde for både børn og voksne at komme i M.C. Holms Børnehus. Vi mener, at tryghed er en forudsætning for tilknytning og trivsel – og det, der er afgørende for, at både børn og voksne oplever gyldne øjeblikke. Det at blive mødt i sine succeser (frem for i sine fiaskoer) og at blive ledet med positive alternativer, når noget skal reguleres, er helt centralt for trivslen. Derfor er det vort evige pejlemærke.

KERNEOPGAVE

"At skabe størst mulig trivsel, udvikling, læring og dannelse for alle børn"

DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer

- Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig. De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15)

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

BARNESYN

Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år...

Det er børns ret at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo. Vi anerkender og respekterer det enkelte barns forskellighed. Det er det pædagogiske personales ansvar, at alle børn bliver set, hørt og forstået, for den de er.

Der skal være plads, tid og ro til at være barn. Et nært og tillidsskabende pædagogisk personale giver barnet nærvær, omsorg og tryghed til at kunne lære og udvikle sig. Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige, hvilket forpligter personalet til at give børnene medbestemmelse og skabe læringsmiljøer, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver.

Alle børn skal opleve sig som en del af de fællesskaber, de indgår i. De skal anerkendes for deres initiativer og kompetencer. Der skal tilrettelægges inkluderende læringsmiljøer, hvor alle børn har mulighed for at deltage.

Havestien (Vuggestue 0-2,9 år)

I vuggestuen er vi som personale opmærksomme på at se barnets muligheder og ressourcer. Det skal være en tryk hverdag med omsorg og gode relationer for barnet. Barnet skal opleve at deltage i kommunikationens fællesskab og blive forstået.

F.eks. er det muligt med en formiddagssøvn eller blive puttet tidligt i barnevognen hvis barnet er træt. Frugt og pålæg bliver serveret på et fad, som bliver sendt rundt. Barnet har derved selv mulighed for at vælge, hvad det ønsker.

Om morgenen giver vi mulighed for at de største børn kan lege i motorikrummet. Der får de plads til de vilde, sjove og hurtige lege. Dette giver rum for, at de små på stuen får en rolig morgen, og der er en rolig atmosfære, når de bliver afleveret.

Skovstien og Strandstien (Børnehave 2,9-6 år)

I hverdagen i børnehaven, følger vi børnenes initiativer.

F.eks. på en turdag, hvor to drenge gerne vil på opdagelse i et lille skovkrat. De spørger, om de må gå over i krattet og se, hvad der er. Pædagogen støtter op om initiativet og går med drengene i krattet. Flere børn vil gerne med, hvilket de gerne må, men det er de to drenge, der fører an og viser vejen. På "ekspeditionen" lytter børnene til hinanden og alle er nysgerrige sammen. Pædagogen holder sig i baggrunden, er nysgerrig sammen med børnene og stiller undrende spørgsmål.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

Dagtilbuddet skal fremme børns dannelse. Begrebet "dannelse" refererer til en dybere form for læring, hvor barnet som aktiv deltager, forankrer værdier og viden i egen personlighed. Disse værdier og denne viden, bruger barnet som rettesnor, for at orientere sig og handle i en global verden som et hensynsfuldt, kritisk, demokratisk menneske.

Dannelse refererer til det pædagogiske formål, indhold og form. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i den daglige pædagogiske praksis, så børn oplever, at medvirke i og have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset baggrund, køn, alder og kultur. Det dannende indhold skal være meningsfuldt, udfordre barnet og danne afsæt for børnenes måder at begribe og handle på i en digitaliseret og global verden. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktiv deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i de demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarlig for at skabe.

Havestien (Vuggestue 0-2,9 år)

At være barn er en værdi i sig selv.

Dannelse: Vi lærer børnene hvordan det er hensigtsmæssigt at sidde ved bordet, når vi spiser. Fx hvordan barnet sender frugten videre og hvordan vaskekluden lægges i kassen, når vi har vasket mund og fingre, efter vi har spist.

Demokrati: Vi lærer, at vi skal have lov til selv at vælge. Fx hvilken frugt vil jeg gerne have... hvilket legetøj vil jeg lege med.

Ligestilling: Vi lærer, at vi leger sammen, vi lytter og taler sammen – har respekt for hinanden...

Skovstien og Strandstien (Børnehave 2,9-6 år)

Vi bruger legen til at understøtte børnenes dannelse. Gennem legen får børnene erfaring med medbestemmelse, omsorg for hinanden, at tage hensyn til hinanden samt at tale og agerer sammen på en god måde.

F.eks. når børnene leger "Far-mor-børn". Her ser vi ofte, at der er en eller to børn, der starter legen, og fordeler rollerne iblandt sig. Legen udvikler siger efterhånden, som der kommer flere børn til, der gerne vil deltage. Børnene forhandler og snakker sammen for at komme frem til en rollefordeling, hvor alle får en betydning i legen.

Den voksne understøtter legen ved at være i nærheden, være klar til at guide og vejlede børnene, hvis de har brug for det. Det kan fx være i måden børnene får/giver en afvisning, hvordan de taler sammen, huske at lytte til hinanden og kunne sætte sig i de andres sted.

LEGEN

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Gennem legen, fremmes blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet. Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Leg er barnets første sprog, og er altid alvorlig og vigtig for barnet. Gennem lege udvikler barnet sin identitet og får kontakt til- og udtrykker sine tanker og følelser. Legen er med til at udvikle alt det, børnene har brug for: fantasi, robusthed, kreativitet, innovation, nysgerrighed og sociale kompetencer. Dannelse og leg er tæt forbundne og handler om barnets forståelse og oplevelse af sig selv som menneske, dets relation til og sammenhæng med andre mennesker, dets forbindelse til de legeaktiviteter og legeredskaber, som er tilgængelige i forskellige kulturer. Det er igennem legen, barnet undersøger, hvordan det er at være et menneske.

Som voksne skal vi bidrage til legen på legens præmisser. Vi skal kunne analysere legen for at understøtte den. Dette kræver, at vi har kendskab til legens forskellige typer, stemninger og børnegruppens sammensætning.

Legen kan inddeles i fire praksisformer og fire stemninger. Legestemningerne er forbundne med legepraksisser, dvs. legens handlinger.

Havestien (Vuggestue 0 – 2,9 år)

Vores største opgave er at hjælpe børnene til at få øje på hinanden.

Vi skal sørge for at sætte lege i gang og invitere børnene med i legen. Vise børnene hvordan vi leger.

Der skal være forskellige legestationer på stuen, som inviterer til forskellige lege. Fx køkken, lego osv. på den måde bliver det nemmere at fordybe sig.

Vi sætter fx lege i gang omkring modellervoks og puslespil. Derved bidrager legen til at børnene føler sig som en del af fællesskabet.

Strandstien og Skovstien (Børnehave 2,9 – 6 år)

Eksempel på vokseninitieret leg: Den voksne sætter rammerne for en brydeleg med en flok drenge.

Drengene er sammen to og to på en måtte, hvor det gælder om at skubbe hinanden udenfor måtten. Den voksne lærer drengene rammerne for brydekampen, fx at de ikke må slå og sparke, og hjælper dem med at aflæse hinandens kropssprog og signaler.

Eksempel på børneinitieret leg: To piger leger far, mor og børn i dukkekrogen. De forhandler om rollerne, og hvem der gør hvad. Flere kommer til og bliver en del af legen. De aftaler igen rollerne, og hvem der gør hvad.

Husk at der er læring i al leg, men ikke leg i al læring.

LÆRING

Læring skal forstås bredt. Læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter, udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse på forskellige måder.

Læring i dagtilbud sker i en veksling mellem blandt andet børneinitierede lege, vokseninitierede aktiviteter og rutinesituationer, som f.eks. påklædning i garderoben. Det pædagogiske personale skal skabe et alsidigt, inddragende og trygt læringsmiljø, hvor børnene lærer gennem kommunikation og sociale interaktioner. Børns læring fremmes af at turde at begå fejl, famle og slippe fantasien løs. Børns læring finder sted gennem hele dagen, både i planlagte aktiviteter, rutinesituationer og leg.

Havestien (Vuggestue 0 – 2,9 år)

De voksne i vuggestuen, sidder på gulvet i børnehøjde. Den voksne har skabt en lille legestation, hvor børnene inviteres til leg med Lego. Den voksne har fokus på at hjælpe og guide børnene gennem legen, og er bevidst om at understøtte legen, så der opstår et udviklende læringsmiljø. Den voksne sætter ord på praksis, hjælper og viser vejen i aktiviteten i samspillet med børnene. De spejler sig i den voksne. Her skaber den voksne et rum, hvor der er mulighed for socialisering, udvikling af sproget, finmotorikken, erfaring med at bygge med legoklodser, at et fællesskab og grobund for at opdage en ny ven. En legeaktivitet som denne, hvor den voksne er i børnehøjde, skaber et rum af fordybelse og nærhed, der medfører at børnene føler sig betydningsfulde.

Strandstien og Skovstien (Børnehave 2,9 – 6 år)

Vokseninitieret læring: Det pædagogiske personale deltager i børnenes leg og inspirerer dem til at udvide legen, samtidig med at de har fokus på at inkludere de børn, som ikke er en del af legen. Det pædagogiske personale har fokus på at støtte og guide børnene i alle situationer i løbet af dagen, f.eks. på toilettet og i aktiviteter og i leg.

Børneinitieret læring: En flok af de ældste børn forsøger at klatre op af en væltet træstamme i skoven. De guider hinanden i, hvor der er godt at holde og sætte sin fod for at komme sikkert derop.

BØRNEFÆLLESSKABER

Leg, læring og dannelse sker i børnefællesskaber - alle børn skal opleve at være en del af et fællesskab, at blive lyttet til og respekteret. Det er det pædagogiske personale, ledelsen og forældrenes opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet.

I dagtilbud indgår barnet i et socialt fællesskab sammen med andre børn og voksne. De konkrete børn og det pædagogiske personale, der er til stede i dagtilbuddet, er fælles om at skabe det sociale rum, hvor igennem det enkelte barn lærer og udvikler sig. Sammen med det pædagogiske personale har de andre børn betydning for, hvilke erfaringer det enkelte barn gør sig, når det er i dagtilbuddet.

Al leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med de øvrige børn og det pædagogiske personale i dagtilbuddet. I dagtilbuddets hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktiv deltagende. Samtidig skal fællesskabet skabe rum til alle, så nye relationer og muligheder for at prøve forskellige positioner opstår.

Der arbejdes med sammenhænge mellem børnenes perspektiver, muligheder og begrænsninger i det sociale rum. Børnefællesskaberne skal skabe rum for, at børnene kan etablere venskaber på tværs af alder, køn og kultur, med respekt og forståelse for hinanden. På den måde forebygges mobning.

Havestien (Vuggestue 0 – 2,9 år)

Børneinitieret leg skaber her et fællesskab ved leg i ude-køkkenet. Børnene får øje på hinanden, de lærer af og leger med hinanden på tværs af alder og køn.

I den vokseninitierede leg, understøtter den voksne børnefællesskabet og guider børnene. Alle føler sig set og føler sig som en del af legen og fællesskabet.

Skovstien og Strandstien (Børnehave 2,9 – 6 år)

Vi arbejder med mange forskellige børnefællesskaber i dagligdagen.

I løbet af dagen danner de voksne rammerne for fællesskaberne. Hver morgen og eftermiddag har børnene mulighed for at lege på tværs af basisteamene. Om formiddagen vælger vi ofte at dele børnene i mindre grupper, hvor vi tager udgangspunkt i det enkelte barns behov. Når vi vælger at samle en mindre gruppe børn i et grupperum, er det med fokus på at hjælpe børnene med at fordybe sig i en leg i længere tid sammen med de samme børn, at få et tilhørsforhold og for at opbygge og støtte venskaber. Samtidig vægter vi, at støtte det enkelte barn i at vælge sig selv til, at holde fast i egne grænser og holdninger i fællesskabet. Endvidere støtter vi barnet, hvis det har behov for at fordybe sig alene i et puslespil, en bog eller andet.

Vi har meget fokus på, hvordan børnene agerer i fællesskabet. Vi guider og vejleder børnene i de sociale spilleregler, både i de konkrete situationer der opstår i hverdagen og som emne i vores daglige samlinger. Vi er et hus med mange kulturelle forskelligheder. Vi oplever og taler om forskellighederne kulturerne imellem, hvilket giver børnene en større accept ift. forskellighed og et mere nuanceret syn på verden.

Vi ser det som en af vores vigtigste opgaver at styrke fællesskaberne børnene imellem og derved forebygge mobning.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23)

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Med pædagogisk læringsmiljø, forstås et miljø, hvor der med afsæt i de centrale elementer i det pædagogiske grundlag, arbejdes bevidst og målrettet med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske praksis skal rammesættes, organiseres og tilrettelægges, så børnene får de bedste muligheder for at lære og udvikle sig.

Det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen - alle steder og i alle de sammenhænge og situationer, børnene indgår i. Fx Leg, vokseninitierede aktiviteter, dialog, spontane aktiviteter, ture ud af huset, dagligdags rutiner som fx garderoben, spisesituationer, toiletbesøg, oprydning.

Havestien (Vuggestuen 0 – 2,9 år)

Den voksne hjælper barnet med at vaske hænder, og viser hvordan man kommer sæbe på og derefter skyller hænderne. Det giver barnet mulighed for at lære at gøre det selv over tid.

Skovstien og Strandstien (Børnehaven 2,9 – 6 år)

Det pædagogiske personale opfordrer og støtter børnene i selv at øse mad op, sende rundt og skære maden ud. Børnene lærer af hinanden, både ved at hjælpe og iagttage hinanden, f.eks. ved at se de andre børn smøre sin mad eller skære maderne over. Der er meget læring i de samtaler, vi har, når vi sidder og spiser.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25)

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Principper for Forældresamarbejde, udarbejdet af forældrebestyrelsen:

Alt samarbejde foregår med udgangspunkt i institutionens værdigrundlag.

- **Faglighed - Igennem reflektiv praksis**

Professionelt pædagogisk personale der guider og vejleder, når der opleves et behov.

- **Fællesskab - Du er ikke alene**

Der er forskellige typer arrangementer, hvor forældre og børn mødes med andre familier. Vigtigt at alle har mulighed for deltagelse.

- **Ligeværdighed - Alle er betydningsfulde**

Forældre kender deres børn bedst, derfor inddrages de altid. Bedre mulighed for dialog i dagligdagen

- **Anerkendelse - At blive set, hørt og mødt – lige der hvor du er**

Hvis der udtrykkes et behov, finder vi tid til en snak.

- **Respekt - Forskellighed er en styrke**

Tydelige forventninger og en synlig vej gennem huset.

- **Trivsel - Tryghed er genvejen**

Trygge relationer er en forudsætning for trivsel.

Samarbejdsområder:

- **Daglig udveksling af viden, når forældrene afleverer og henter.**

Dette er primært information vedr. dagligdagen og generel trivsel.

- **Individuelle samtaler**

Vi afholder løbende samtaler mellem forældre og de pædagogiske medarbejdere der er tættest på barnet. Nogle samtaler ligger fast i forbindelse med bestemte begivenheder fx interne skift. Andre afholdes på forældrenes eller institutionens opfordring; behovssamtaler.

- **Digital kommunikation**

Vi kommunikerer ofte gennem vores Børne-intra (senere Aula), billeder, aktivitetsplaner, Årshjul, beskeder m.v.

- **Fælles arrangementer - Årshjul**

Vi holder forskellige arrangementer gennem året, forældremøder, forældrekaffe, spiseaftener, julehygge, generalforsamling, sommerfest m.v. Arrangementerne med dato kan ses på vores Årshjul.

- Tværfagligt samarbejde

Vi inddrager forældrene i det tværfaglige samarbejde med bl.a. familierådgivere, talepædagoger, fysioterapeuter, psykologer, sundhedsplejersker og skolen.

Havestien (Vuggestue 0-2,9 år)

I vuggestuen vægter vi et ligeværdigt forældresamarbejde gennem tillid, dialog og inddragelse. Vi har fokus på at inddrage forældrene i børnenes arbejde med at blive selvhjulpne i garderoben. Vi viser, hvordan vi støtter børnene i vuggestuen, og samtidig kommer vi med forslag til hvordan forældrene kan bakke op om børnenes læring i hjemmet.

Skovstien og Strandstien (Børnehave 2,9-6 år)

Hvert år i december holder vi julehygge for børn, søskende og forældre i Børnehuset. Personalet forbereder juleklip og øver sange med børnene til denne dag. Her får forældrene et lille indblik i en aktivitet fra børnenes hverdag, hvor børnene klipper julepynt med deres forældre. Børnene har i børnehaven øvet sig i nogle julesange, som de synger for deres familier. De ældste børn går luciaoptog for deres familier. Her har forældrene været aktive ved at medbringe hvidt tøj til børnene. Vi spiser sammen. Det faste køkkenpersonale har sørget for at lave mad, som forældrebestyrelsen serverer. Denne aften har forældrene mulighed for at se hvordan og hvem deres barn leger med. Få en snak med de andre forældre, forældrebestyrelsesrepræsentanterne samt det personale, der er mest sammen med deres barn.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26)

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Ifølge dagtilbudsloven defineres børn i udsatte positioner som en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå udenfor fællesskabet mv.

Alle børn kan være i en udsat position på forskellige tidspunkter og i forskellige kontekster med hver deres styrker og udfordringer. Udsathed kan fx være knyttet til de vilkår børnene vokser op under eller den sammenhæng børnene befinder sig i på givne tidspunkter. For børn i udsatte positioner er det vigtigt, at man møder dem og deres familier åbent og respektfuldt, som de unikke personer de er.

I lighed med andre børn lærer og udvikler børn i udsatte positioner sig i et fagligt kompetent pædagogisk læringsmiljø og i mødet med en velfunderet faglighed.

Kvaliteten i interaktionen mellem barn og voksen er særlig betydningsfuld for børn i udsatte positioner. Det pædagogiske personale har, sammen med andre fagprofessionelle, et ansvar for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre at alle børn deltager i fællesskabet. Derfor handler det som udgangspunkt om, at børn i udsatte positioner skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og voksen initierede lege og aktiviteter. Det er afgørende at vi, på linje med forventningerne til de øvrige børn i børnehuset, har positive forventninger til et barn i en udsat position.

Det kan være meningsfyldt at give et barn i en udsat position plads og rum til at være i en mindre gruppesammenhæng, hvor den voksne i højere grad har mulighed for at arbejde målrettet med de specifikke udfordringer. Det handler bl.a. om, hvordan man tilrettelægger aktiviteter, der støtter børn i udsatte positioner i deres sociale, emotionelle, trivsels – og læringsmæssige udvikling. Børn i udsatte positioner skal være en betydningsfuld del af fællesskabet, ligesom deres forældre er tilsvarende betydningsfulde i forældrefællesskabet.

Havestien (Vuggestue 0-2,9 år)

Et barn i vuggestuen kan komme i en udsat position, hvis barnet ikke kan følge de sociale spilleregler. Vi kan fx lave aktiviteter i mindre grupper for at støtte barnet.

Eksempel på aktivitet: Yoga i motorikrummet: Her er det udsatte barn sammen med andre børn om aktiviteten, men der er en ekstra voksen, der særligt er der for barnet og som guider og støtter. Dette er med til at barnet oplever at være med i det sociale på en positiv måde. Barnet oplever at høre til og magter de samme ting som de andre børn. Barnet oplever en indre ro, nærhed og styrket selvværd.

Et barn der er i en udsat position, kan i en periode have brug for ekstra ro og omsorg. Dette rum kan skabes ved at barnet sammen med en lille gruppe børn og en voksen tager på tur ud i det blå. Her oplever barnet indre ro, nærhed, naturen og fordybelse. Barnet oplever at være en del af fællesskabet og føler sig betydningsfuld.

Strandstien og Skovstien (Børnehave 2,9 – 6 år)

Et barn i børnehaven kan komme i en udsat position, hvis barnet ikke magter at udsætte sit behov og derved ofte ender i konflikter.

Eksempel på aktivitet: Den voksne er nærværende i legen, og guider barnet med positive handlemuligheder, i de situationer, der opstår. Barnet får derved styrker positive strategier i samværet med de andre børn. De andre børn får en positiv oplevelse af at lege med barnet og relationerne mellem børnene styrkes.

Et barn i børnehaven kan komme i en udsat position, hvis f.eks. barnet ofte mangler skiftetøj og skal låne af børnehaven. Måske passer låne-tøjet ikke i størrelsen, eller har en farve, som barnet ikke bryder sig om. Personalet går i dialog med forældrene om problematikken og støtter forældrene til at finde en løsning.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27)

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe)

Vi arbejder fokuseret med overgange, hvor vi har et stort fokus på at skabe sammenhæng. I vores kontekst - begrænses opmærksomheden på overgange ikke blot til overgangen til skole, men også de tidligere overgange i barnets liv.

At skabe sammenhæng handler bl.a. om at understøtte børns personlige og sociale kompetencer, få positive erfaringer med at indgå i børnefællesskaber, pirre til nysgerrighed, give lyst til at lære og mod på nye oplevelser – men også at gøre overgangen tryk og genkendelig.

Etablering af et pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng fra vuggestue/dagpleje - til børnehaven - til skole handler bl.a. om, at børn i dagtilbud får positive erfaringer med at deltage i dagtilbuddets

fællesskaber, så barnet derigennem får positive forventninger til de sociale fællesskaber de møder på deres vej.

Det indebærer, at det pædagogiske læringsmiljø i vuggestue og børnehave skal have fokus på et uafbrudt udviklingsforløb og et trygt omsorgsmiljø, hvor børnene oplever forudsigelighed og bevarer nysgerrigheden.

Vi ønsker at støtte børnene i at have lyst til fortsat udvikling, at have mod på at møde nye udfordringer og i at kunne fordybe sig og være vedholdende. Børnene skal støttes i at turde tage initiativ til at indgå i relationer og have mod på deltagelse i nye fællesskaber.

Vi vil skabe et forløb, hvor der er en synlig, overskuelig og ubrudt lærings- og udviklingsmæssig retning både for det enkelte barn og for de fællesskaber, barnet indgår i. Forældrene er aktive samarbejdspartnere i hele forløbet.

Det pædagogiske personale skal være opmærksomme på, at læringsmiljøet er tilpasset det enkelte barn, således vi kan skabe en rød tråd i den lærings- og dannelsesmæssige udvikling fra vuggestuen, gennem børnehaven og til skolen.

" Det gyldne Kompas" er et fælles perspektiv på overgangen fra børnehave til skole, som vi har udarbejdet i samarbejde med M. C. Holm Skole og to andre børnehaver. Overgangen mellem børnehave og skole er én af de store milepæle i en families liv. Vi ønsker at skabe en fælles ramme, der skal styrke videndeling og systematik ved overgangen. Det gyldne Kompas skal samle vores fælles perspektiv på overgangen. Kataloget er dynamisk, så vi skaber et grundlag, hvor vi hvert år har mulighed for at blive klogere sammen.

Det overordnede formål med Det Gyldne Kompas er, at vi i fællesskab skaber et grundlag for samarbejde, videndeling og pædagogisk udvikling, så vi hele tiden bliver dygtigere sammen og bidrager positivt til vores ideal om at skabe den bedst mulige overgang for alle børn og familier.

Samarbejde om børn er fremhævet i formålsparagrafferne i både Dagtilbudsloven og Folkeskoleloven. Det pædagogiske samarbejde om overgangen mellem børnehave og skole er direkte nævnt i Dagtilbudsloven i § 7, stk. 5. I Folkeskolelovens § 1 er samarbejde om børnene vægtet som et generelt udgangspunkt for alt pædagogisk arbejde omkring børnene og deres familier.

I Morsø Kommune arbejder vi ud fra det samme børnesyn i Skoler og Dagtilbud. Vi lægger vægt på, at der arbejdes anerkendende og ressourcefokuseret i forhold til det enkelte barn og fællesskabet.

Visionen for vores samarbejde er: Stærke Fællesskaber. Det Gyldne Kompas skal være med til at sikre, at alle børn oplever tryghed og genkendelighed. Vi arbejder på tværs af børnehaver og skole og i tæt samarbejde med forældrene.

Vi arbejder ud fra samme kerneopgave:

Vi skaber størst mulig læring, trivsel, dannelse og udvikling for alle børn og unge på Mors.

Det Gyldne Kompas beskæftiger sig helt overordnet med at skabe samhørighed om de tre principper:

- Fælles fagligt udgangspunkt
- Fælles professionelt sprog
- Børn hjælper børn

På den baggrund er vores vision at skabe et dynamisk fundament, så vi styrker vores fælles platform for at blive gode sammen.

Havestien (Vuggestue 0 - 2,9 år)

For at skabe sammenhæng i overgangene i vuggestuen, har vi små Læringsrum og faste rutiner, som er med til at skabe gennemsigtighed og tryghed hos vuggestuebarnet. Her øver vi os fx i selvhjulpethed, hygiejne og sprog i form af sange og remser.

Skovstien og Strandstien (Børnehave 2,9 - 6 år)

Overgangen fra børnehave til tidlig SFO starter allerede i april, året før SFO-start. Børnene starter i "ældste-gruppen", hvorefter der stille og roligt arbejdes hen imod den kommende SFO-start.

Børnene præsenteres for små opgaver, bogstaver, tal og rim ift. lydlig opmærksomhed. Vi nuancerer sproget via samtale og nysgerrighed gennem forskellige små projekter (Guldsmeden, Bag for en sag, Edderkopper mm).

Et eksempel på en aktivitet er Edderkop-projekt: Vi låner bøger på biblioteket, læser og lærer fakta. Tager i skoven og fanger edderkopper vi har set i bøgerne. De bringes hjem i syltetøjsglas, hvor vi studerer, hvordan de lever. Vi laver spindelvæv, tegner selv og laver aftryk fra naturen. Vi laver edderkopper af kastanjer.

Gennem disse projekter får børnene positive erfaringer med fordybelse, nysgerrighed, fællesskaber og læring. Børnene overskrider grænser og samarbejder omkring et nyt projekt.

ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN

Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

I M.C. Holms Børnehus har vi en del faste samarbejdspartnere fra lokalsamfundet. For flere af disse, indgår de som en del af vores faste traditioner, der kan ses i vores Årshjul. Der er også samarbejdspartnere, hvor vi har en sporadisk samarbejdsrelation. Det er vigtigt at børnene bliver en del af det samfund der omgiver dem. Vi vægter at børnene bliver præsenteret for forskellige miljøer og aktiviteter, der understøtter vores kulturarv, som derved styrker deres dannelse.

Jesperhus - De ældste børn i børnehuset bliver tilbudt at komme et antal gange til svømning i Jesperhus svømmehal.

Limfjordsteateret - Vi deltager i et årligt tilbagevendende teaterprojekt der indbefatter teaterforestilling og efterfølgende workshops for børn og personale.

Handelsstandsforeningen - Op til forskellige højtider bliver vi inviteret med til at udsmykke gågaden.

Ældre område - I forbindelse med fastelavn, påske og Lucia optog, har vi en fast aftale med flere af de ældrecentre der ligger i nærområdet. Vi inviteres til at komme og synge og danse sammen med/for de ældre.

Folkebiblioteket - vi benytter os jævnligt af biblioteket som udflugtsmål, samt benytter deres arrangementer.

Nykøbing kirke - vi er altid i kirke ved juletid, når de arrangerer en børnegudstjeneste for os. Desuden deltager vi oftest i Syng dansk-dagen, og gerne andre aktiviteter hvis muligt.

Museerne på Mors - Her er det primært Dueholm Kloster vi benytter os af, når der er arrangementer og udstillinger der henvender sig til vores målgruppe. Skarregård har vi også benyttet.

Kulturmødet - I ugerne op til Kulturmødet, arbejder vi med et fælles projekt for hele huset, alle små dele samles til en stor udstillings installation. Vi tager desuden aktivt del i kulturmødet i dagene hvor det står på.

Biografen - Vi deltager i de arrangementer der henvender sig til vores målgruppe. Derudover er de ældste børn på afslutningstur i biografen.

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30)

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Målet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø er, at der er rum til forskellige aktiviteter og lege – små kroge som indbyder til fordybelse og mindst mulige forstyrrelser, steder hvor der er plads til mere urolige aktiviteter og områder hvor der er mulighed for kreative aktiviteter, samt undersøgende og eksperimenterende lege. Børnemiljøet skal være indbydende og spændende og det skal være et rart sted at være for barnet. Der skal der være plads til alle børn med hver deres forskelligheder.

I vores grupperum er bordene placeret først i rummene. Her er der plads til at spille spil, lægge puslespil og andre aktiviteter, hvor det er bedst at sidde ved bordet. Rundt omkring på gulvene i yderkanten af rummene, er der flytbare tæpper. Her kan børnene lege i dukkekrogen, med lego og andre aktiviteter – og børnene bliver ikke forstyrret af andre børn, der træder ind over deres leg.

Støjniveauet er vigtigt for at det er rart for alle at være i grupperummene. Derfor er der i alle rum flytbare tæpper, punktbelysning og legetøjet er i kurve. Vi laver små legestationer med tæpperne, så børnene kan lege få sammen. Vi tager på ture ud af huset i mindre grupper og deler børnene op til samling og andre planlagte aktiviteter.

På legepladsen og i gårdhaverne er der mulighed for mange forskellige lege – rollelege, konstruktionslege, motoriske lege, undersøgende lege samt smags -og duftoplevelser. Børnene har mulighed for at lege med mudder og grave efter regnorme. I vores højbede er der krydderurter og blomster og de kan bygge huse og trapper med vores røde kasser.

DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Fx

Hver dag hjælper børnene med at dække bord inden frokost. Vi vælger et barn fra hvert bord, der stiller maden på bordet. Her taler vi om hvad der sættes på bordet.

Under måltidet taler vi om hvor maden kommer fra og vi opfordrer børnene til at smage på forskelligt.

Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Fx På Hvestien læser de forskellige bøger, når der er samling. De voksne understøtter bogens fortælling ved at inddrage børnene, samt inddrage rekvisitter og bruge henvisninger til bogen i andre af dagligdagens situationer og aktiviteter.

Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Fx

I vuggestuen har barnet og den voksne en dialog i puslesituationen. Vi leger med sproget, vi peger, vi lytter til hinanden og fortæller hvad vi gør og ser.

Vi har en årstidsbestemt planche til at hænge ved puslebordet og vi snakker om billederne og synger sangene. Altså fokus på ord, billeder og sang.

Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?**Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:**

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Fx

Når vi er på tur til Legind skov, stopper vi i lyngbakkerne. Her søger børnene op i bakkerne. De kæmper sammen og hver for sig med at komme op og ned. De voksne støtter, hepper og glædes sammen med børnene, hver gang de opnår en sejr.

Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Fx

Alle børn har en ugentlig turdag. På Strandstien har en gruppe børn været i skoven, her fandt de et vandløb mens de legede. Børnene bliver optaget af det, der sker i og omkring vandløbet. Den voksne lader børnenes optagethed styre aktiviteten, men stiller og svarer på spørgsmål der understøtter børnenes nysgerrighed og læring.

Kultur, æstetik og fællesskab

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab?**Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:**

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Fx

Hvert år er det en fast tradition, at de ældste børn fra Strandstien og Skovstien arrangerer Lucia optog for Børnehuset, på ældrecenter og sluttelig for deres familier. Op til øves Lucia sangen og at gå på række sammen.

EVALUERINGSKULTUR

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvad siger loven?

- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.
- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Dagtilbudslovens § 9, stk. 2 og 3.

Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø? Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Dagtilbudsloven §9, stk. 2 og 3

I dagtilbuddene skal der etableres en evalueringskultur. Hermed forstås at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi arbejder systematisk med refleksion, evaluering og justering af vores praksis, for på den måde at udvikle og kvalificere vores pædagogiske læringsmiljøer.

Hverdagsrefleksionen er meget betydningsfuld. Det sker for eksempel når en kollega spørger ind til en anden kollegas konkrete praksis, og sætter refleksion og tanker i gang hos den anden. Dette kan fx være årsag til at emner bringes videre på teammøder/sti-møder.

Vi har LP-møder, hvor vi bl.a. via ICDP video-vejledning, analyserer bl.a. det pædagogiske læringsmiljø. Det betyder ofte at vi justerer vores praksis og oplever styrket trivsel og udvikling hos børnene.

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi arbejder løbende med evaluering af emnerne i den pædagogiske læreplan.

MINISTERIETS SKABELON TIL EVALUERING

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske perso-nale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer un-derstøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

I forbindelse med det kommunale tilsyn, udarbejdes der en SMTTE i forhold til navngivne udviklingspunkter.

Emnerne for 2022:

- Mellemløber i forhold til at styrke arbejdet med stærke fællesskaber.
 - Børns læring i rutiner som spisesituation med inddragelse af børneperspektivet.
 - Det udvidede forældresamarbejde i vuggestuen.
-

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi arbejder nysgerrig og undersøgende med at justerer vores miljøer og tilgange, således vi hele tiden er opmærksomme på hvad der virker bedst for det enkelte barn og børnegruppen.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Den overordnede systematiske arbejdsgang foregår primært gennem Pædagogisk udvalg.

Pædagogisk udvalg består af to pædagoger og afdelingsleder fra hver sti samt leder. Det er i pædagogiske udvalg de overordnede emner drøftes på 4 årlige møder. Når emnerne er drøftes, bringes de videre til afdelingernes møder. Hvorefter de bringes tilbage til pædagogiske udvalg.

Der er desuden etableret forskellige mødeformer, hvor det er muligt at bringe emner i spil, der vurderes relevant for en bestemt gruppe.

Sti-møder; pædagogiske afdelingsmøder for hele stien.

Team-/gruppemøder; for en mindre personalegruppe inden for egen afdeling, der er fælles om en specifik børnegruppe.

Faglig refleksion; for mindre personalegrupper på tværs af afdelingerne, der har lignende børnegrupper.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

Den pædagogiske læreplan

- Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Evalueringen skal offentliggøres.
- Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.
- Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:
 - Børnegruppens trivsel og læring
 - Børn i udsatte positioners trivsel og læring
 - Tosprogede børns trivsel og læring
 - Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

...

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

...

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

...

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

...

Inddragelse af forældrebestyrelsen

"Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Det er besluttet i bestyrelsen, at emner fra den pædagogiske læreplan løbende bringes på dagsordenen. Der er desuden et fokus på at sætte lys på de drøftelser i bestyrelsen, hvor der er sammenfald med den pædagogiske læreplan.

Det fremadrettede arbejde

"En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51)

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi ønsker at gøre det pædagogiske grundlag og temaerne mere synlige i hverdagens praksis. Det vil vi gøre ved at sætte det på dagsordenen – men vi ønsker at gøre det via dialog og uden skriftlighed, som ofte er noget der lander ingen steder.

Stimøderne; vil vi lave fokusobservationer; der aftales på mødet hvad der skal sættes fokus på fx science – så skal der den kommende måned sættes lys på de gange man får øje på science i praksis. På denne måde arbejdes der også med feedback. Der følges op på kommende sti-møde.

Teammøderne; her vil vi bruge blomsten i et retroperspektiv. Udvælge en rutinesituation/pædagogisk aktivitet og så tale læreplanstemaerne ind i situationen.

Pædagogisk udvalg; Den styrkede pædagogiske læreplan er et fast punkt på dagsordenen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Der er endnu ikke oprettet en refleksion.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Når der arbejdes med emner fra læreplanen i Pædagogisk udvalg, vil vi løbende justerer den pædagogiske læreplan, således den forbliver aktuel og beskriver eksisterende praksis.